

פרוטוקול מס' 16

מישיבת ועדת-הכנסת ביום שלישי,
י"ח בשבט תשט"ז (31.1.1956)
בשעה 8.30

ב ר כ ח ד :

חברי-הוועדה:

- ב. אזניה - היו"ר
- ע. איכילוב
- סיף אדין אלזועבי
- א. אלטמן
- ש. בבה
- א. י. גרינברג (סגן יו"ר הכנסת)
- ד. הקטין
- סאלח חסן ח'ניפט
- ס. יוספטל
- ש. יוניצ'מן
- ש. כפרית
- ד. ליבשיץ
- נ. ניר-דפאלקט (סגן יו"ר הכנסת)
- ר. צברי
- א. רמז
- ש. שורש
- ג. שוקן
- א. הלמי

מוזמנים:

- א. צידון - סגן מזכיר הכנסת.

ח ס ר ד :

- ס. וילנר
- ס. בורוק

עמ' 4 - 2

סדר-היום:א. משכורת חברי-הכנסת

"

ב. תקציב הכנסת לשנת 1956/57

" 5

ג. חוק בנק ישראל (הוראת שעה)
תשט"ז - 1956

א. משכורת חברי-הכנסת:

ש. בבה:

בישיבה האחרונה הוחלט להעביר את תקציב הכנסת לדיון והחלטה בוועדת המשנה שנבחרה לצורך זה. נאמר אז שאם תתקבל החלטה פה-אחד תחליט ועדת-המשנה בענין, ואם יהיו חילוקי-דעות יובא הענין לוועדת הכנסת. בוועדת-המשנה הוצע להשאיר את התקציב כפי שהוגש לנו והיו הצעות לכלול בתוכו רזרבה לשם הגדלת המשכורת. לבסוף הוחלט להעביר את הענין לוועדת הכנסת והוטל על ועדת-המשנה למשכורת להמשיך בדיוניה. אתמול הזמנתי את חברי ועדת המשנה למשכורת לשם דיון בשאלה זו, אך מכיון שנציגי הפועל המזרחי וטפ"ם לא הופיעו נתהטלה הישיבה.

הי"ר ב. אזוביה:

לדעתי רצוי להחזיר את הענין לוועדת המשנה למשכורת כדי שהיא תביא לנו הצעה מגובשת. שאלה אחרת היא שאלת תקציב הכנסת שעוד מעט נדון בה.

ע. איכילוב:

כאשר משכורת חברי-הכנסת נקבעה בכנסת הראשונה, ברור שהכוונה הייתה שהם יהיו בלתי-תלויים. ברור שאין המשכורת הנוכחית מספיקה כדי לכסות את הוצאות הקיום של חברי הכנסת. ועתה נראה לי שההצבעה שתערך בעוד כמה דקות בענין זה לא תהיה לפי שיקולים אלה, אלא לפי שיקולים פוליטיים. זאת אני מבין כאשר אני רואה שכל חברי מפא"י בוועדה אכנסת משתתפים היום בישיבה.

ברצוני להציע הצעה שאינני יודע כלל אם תתקבל גם על דעת חברי, משום שטרם התייעצתי אתם בענין זה. אני מציע להוציא את כל סעיף "משכורת חברי-הכנסת" מתוך התקציב. אני מציע שכל הענין הזה לא יובא בתקציב כל עוד לא תפטר בעיית האקדמאים, ואנו לא נקבל משכורת במשך חודש, חודשיים או שלושה, עד שתפטר הבעיה.

ש. שורש:

אני משתומם במקצת להצעתו של ח"כ איכילוב. דיונים בענין זה התנהלו בכל הסיעות. טיעות מפא"י גם כן דנה בו והחליטה לא להעלות משום שאין להתעלם מן המציאות הטובת אותנו כיום, ויש לענין של העלאה או אי-העלאה השפעה מסוימת. הענין עוד לא בשל להכרעה. אני מציע לדחות את ההכרעה בשאלה זו לחודש ימים. יחד עם זאת יש לאשר את תקציב הכנסת כפי שהוגש לנו. גם אם תחליט אחרי חודש להעלות את המשכורת לא יהיה כל קושי לעשות זאת; הכסף יימצא לכך.

א. אלטמן:

ראשית עלי למחות על אופן הגשת התקציב ממש ברגע האחרון, תחת לחץ שהאוצר מבקש להדפיסו, ועל-ידי כך נמנעה מחברי הוועדה האפשרות לעיין בו כראוי ולברוק את כל הסעיפים. על-כן החליטה הוועדה לתת את אישורה מבלי לעיין ולדון בו. בענין המשכורת - לא טוב הדבר שכה מרבים לדבר בענין זה. אם יוכרע כאן לא לפי שיקולים לענין אלא לפי שיקולים פוליטיים והענין יובא לברור פומבי הוא יקבל צורה אחרת ודומני שידם של אלה הדורשים לא להעלות את המשכורת תהיה אז על התחבונה. לדעתי יש להחליט היום בענין זה ולא לדחותו יותר.

ס. יוספטל:

אודה ולא אבוש שאפשר להצדיק העלאת משכורת. יחד עם זאת נראה לי שנכון היום לדחות העלאה במשכורת משום שאנחנו, חברי הכנסת, צריכים לשמש דוגמא בולטת; עלינו לנקוט בצעד הפגנתי בענין זה כדי שלא לשמש דוגמא מוסרית בלתי-רצויה. בימים אלה אנו, חברי בית-המחוקקים, חייבים לא לדאוג רק לעצמנו אלא עלינו להתחשב בשעת החרוט הכללית במדינה. עלינו לחשוב על הצטמצמות בכל מיני שטחים חיוניים ואנו צריכים להיות הראשונים. לכן, אני בעד קבלת החלטה הפגנתית היום.

ש. יוניצ'טן:
המפלגות הן הקובעות בכנסת ויש שהן שוגות. השתדלנו להגיע להכרעה פה-אחד, אבל באינטרס המפלגתי שלנו - ועוד לא התייעטתי עם חברי בענין זה - להגיש הצעה להעלאת המשכורת; עלינו להעלות הצעה כזאת בכנסת - אם מפא"י תעמוד על האינטרס המפלגתי שלה שלא להעלות את המשכורת - ואז נכבס את "הכביסה הגדולה" במליאת הכנסת; וכאשר נעשה זאת בררויח לפחות את דעת הקהל, גם אם לא נזכה בהעלאת המשכורת.

אני מבקש מאת היו"ר לקחת בחשבון איזה צורה יקבל הענין אם יובא לכנסת לדיון פומבי, ויתחיל ויכוח בשאלה מי פטריוטי יותר ומי פחות. אין הדבר הזה נאה לכבוד המוסד הזה ולכבוד חברי-הכנסת. אני מצביע כאן נגד כל דחיה ואציע היום בטיעתי להגיש הצעת חוק בענין המשכורת.

ש. בבה:
אני בני יודע מדוע החברים מתרגשים כל כך. אני בני גורס גם את הצעתו של ח"כ איכילוב. גם חברי מפא"י ניסו פעם לשחק ב"ברוגז" ולא היה לענין כל טעם. זכותם של חברי-מפא"י בוועדה להשתתף בישיבה.

אני מודה שנכשלת בתפקידי כיו"ר ועדת-המשנה למשכורת חברי-הכנסת. חשבתי שאוכל להביא לידי קבלת החלטה אחידה, אבל לא הצלחתי. לדעתי צריכה מפא"י לקבל על עצמה את ראשות הוועדה ולכנס אותה. אילו חברי מפא"י היו אומרים לי את האמת לפני כן, לא הייתי לוחץ כל הזמן. מכיון שהדבר עבר לפטים פוליטיים אינני רוצה להלחם. הייתי מוכן להיות יו"ר של ועדה שדנה לגופו של ענין. אני מבקש לשחרר אותי, כי אני רוצה גם להיות יותר חפשי בדיון, אם הדבר יובא למליאה.

נ. ניר-רפאלקט:
ח"כ אלטמן צודק במחאתו על אופן הגשת התקציב. אבל אני יכול לאמר לו שאני ~~עצמאי~~ עברתי על כל סעיפי התקציב.

בענין המשכורת - זו שאלה כאובה מאד. לא כל חברי הכנסת חיים רק על משכורתם בכנסת; - לפי חשבון שעשיתי יש כ-71 ח"כ שאינם חיים ממשכורתם בכנסת ואילו 49 האחרים חיים ממשכורתם בכנסת. הכנסת הראשונה חוקקה את החוק לפיו אין חבר-כנסת רשאי לקבל משכורת מכל מקום אחר, אבל היא לא אסרה על חבר-כנסת לעסוק בעניינים אחרים שבהם אינם מקבלים משכורת - בעסקים, בתי-חרושת, עורכי-דין וכו'.

אני בני רואה כל דע בדחיית הענין לחודש ימים.

א. י. גרינברג:
אני בני מבין את כל הוויכוח הזה. אני מציע להכניס רזרבה של 50-60 אלף ל"י בתקציב ונחזור לדון בענין המשכורת כעבור חודש או חודשיים.

א. י. גרינברג:
גם אני בדעתו של ח"כ גרינברג. אני מציע להכניס רזרבה של 75 אלף ל"י, כדי שאפשר יהיה לדון בשאלת המשכורת לאחר שתפטר בעיית הפקידות הגבוהה. השעה כיום אינה כשרה לקבלת החלטה. וכבר אמרתי דברים אלה גם בישיבה הקודמת.

היו"ר ב. אזוביה:
בדחיה לחודש ימים אין פוסלים את האפשרות להאבק על ענין זה בכל האמצעים הלגליים. הדברים ברורים ושום דבר לא ייעשה בלי ידיעה. חוץ מזה אל נשכח שמכל הדיונים האלה, בכל זאת הגענו להעלאת דמי האש"ל.

בנוגע לרזרבה - צריך להיות ברור שאם מחלצטים על רזרבה יבין כל איש בציבור כי הכוונה היא להעלות. חוץ מזה, ח"כ שוקן, עד עתה כל ההעלאות חלו באמצע שנת התקציב ובכל זאת נמצא להן הכסף הדרוש.

אנו נגשים עתה להצבעה. יש הצעה לדחות את ההכרעה ויש הצעה לכלול רזרבה.

ש. בבה:
הצעת ח"כ שוקן אינה עומדת בסתירה להצעת הדחיה.

היו"ר ב. אזוביה:

אם יש הסכמה פה-אחד לדחות את ההכרעה
אינני צריך להעמיד את השאלה להצבעה.

בלי כל דרובה.

אני מצאע שתקציב הכנסת יתקבל כפי שהוצע

ע. איכילוב:

לאור ההודעה ששמענו שלא ניתנה שהות
מספיק לעיין בתקציב - אני מציע להבדיל

את הדרובה בסכום של 5000 ל"י.

א. רמז:

כדי למנוע את הפיכת העניין לקחת של ויכוחים
מפלגתיים תוך החודש הזה, אני מציע שהוועדה
תחליט פה-אחד לקבל את ההודעה של דחיה לחודש ימים, וממילא גם את המסקנות
הנובעות מכך.

ה ד ו ח ל ט

לדחות את הדיון בשאלת המשכורת
לחודש ימים.

ב. תקציב הכנסת לשנת 1956/57:

ה ד ו ח ל ט

לאשר את תקציב הכנסת ללא דרובה
נוספת.

ש. יוניצ'מן:

האם סותר להגיש הסתייגות להחלטה זו?

היו"ר ב. אזוביה:

על החלטות ועדת הכנסת בעניינים שאינם מובאים לכנסת -
אין הסתייגות. אני מקבל את הדעה שהתקציב לא הוגש
כנהוג ונפנה את תשומת לבו של יו"ר הכנסת לעובדה שהתקציב הוגש באופן חטוף.

התקציב הזה יוגש עם כל תקציבי הממשלה ואפשר יהיה
להציע תיקונים בשעת הקדמה השניה בוועדת הכספים.

ע. איכילוב:

התקציב הזה יונח על שולחן הכנסת לקריאה ראשונה ויתקיים
דיון כללי. אחר-כך מכינים אותו לקריאה שניה ואין
זאת אומרת שהמספרים שהוגשו בקריאה ראשונה ישבאו גם אחרי הקריאה השניה. והיה
אם חברי ועדת הכנסת לא יאמרו שהם רוצים לערער - הדבר יעבור כרגיל. אבל אם
חברי הוועדה יאמרו שהם רוצים להכניס שינויים לא תהיה ברירה אלא להענות
לדרישתם.

ש. בבה:
את התקציב הזה מגישה הממשלה לכנסת יחד עם תקציבי המשרדים האחרים. ברגע שהוא מוגש לכנסת אין ועדת הכנסת יותר בעלת-הבית עליו, והוא נדון בוועדת הכספים יחד עם כל התקציבים האחרים, ושם רשאים חברי-הכנסת להסתייג כפי שהם רוצים.
אני חוזר ומבקש לשחרר אותי מתפקידי כיו"ר ועדת המשנה למשכורת.

ע. איכילוב:
הגבתו הטבעית של יו"ר ועדת המשנה היא סבענה. אבל חלוקת התפקידים היא לפי טיעות. בוועדת משנה זו היו"ר הוא מטעם הציונים הכלליים, מתפקידו של יו"ר הוועדה להתפטר קודם כל בטיעתו.

היו"ר ג. אזוביה:
בענין הצעתו של ח"כ איכילוב לאפשר לחברי ועדת הכנסת להכניס שינויים בתקציב גם לאחר הקריאה הראשונה - לא נשנה את הנוהג הקיים על רגל אחת. אני מבקש את חב איכילוב שישקול אם הוא טוען את הטענה בצורה זאת שיכול להיות דיון נוסף בין הקריאה הראשונה והשניה בוועדת הכנסת או בוועדת הכספים ובמליאה. אם הוא טוען שבוועדת הכספים ובמליאה - בזה אין כל זפק. אם הוא טוען שבוועדת הכנסת - אני מבקש שהוא עוד ישקול את הדבר.

ע. איכילוב:
אני מציע שנעביר את הענין לוועדת התקנון.

ג. חוק בנק ישראל (הוראת שעה) תשט"ז - 1956:

היו"ר ג. אזוביה:
נתקבלה פניה לשחרר את החוק הזה מחובת הנחתו על השולחן 24 שעות לפני הקריאה השניה, משום שתקפו פג ב-3 בפברואר.

ע. איכילוב:
אני מסכים לשחרור, אבל אני מבקש לדעת מדוע אין מודיעים לנו על סדר-היום של הכנסת מראש, ומשנים אותו מבדי פעם בפעם בלי ידיעתנו.

היו"ר ג. אזוביה:
אני מקבל את דעתו של ח"כ איכילוב.

א. צידון:
השינויים בסדר-היום אינם שרירותיים. יש ואנו קובעים סדר-יום מסוים ומתברר ששך שצריך לפתוח בנושא איננו יכול להופיע בכנסת באותה שעה.

ש. בבה:
הערתו של מר צידון גוררת אחריה הערה מצדי. מדוע מביאים חוק שתקפו פג בעוד ימים מספר רק השבוע? האם לא היה ידוע התאריך שבו פג תקפו?

היו"ר ג. אזוביה:
גם טענה זו יש להשמיע באזוביה יו"ר הכנסת והסגנים.

ש. יוניצ'מן:
בעוד 6 שבועות מסתיים מושב החורף של הכנסת וטרם קמה ועדת הפרושים.

היו"ר ג. אזוביה:
גם ענין זה יובא ליריעת יו"ר הכנסת.

ה ר ח ל ט

לשחרר את חוק בנק ישראל (הוראת שעה) תשט"ז 1956 - מחובת הנחה על השולחן 24 שעות לפני הקריאה השניה.